

Рекомендації щодо підготовки навчально-методичних матеріалів для дистанційних курсів LMS MOODLE

Moodle – це аббревіатура назви «модульне об'єктно-орієнтоване середовище дистанційного навчання» (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment). За допомогою такої системи можна створювати електронні навчальні курси, проводити як аудиторне навчання, так і навчання на відстані.

Цей програмний продукт створений відповідно до стандартів інформаційних освітніх систем та відповідає таким характеристикам: інтеграційність, багаторазове використання, адаптивність, довговічність, доступність, економічна ефективність. Moodle є безкоштовною, відкритою (Open Source) системою дистанційного навчання.

Викладачі можуть широко використовувати Moodle: створення дистанційних курсів, завантаження файлів і створення уроків, ведення форумів та чатів, проведення тестування та іспитів, швидкої і зручної зміни навчальних матеріалів, також для встановлення терміну виконання завдань та ін.

Центральним компонентом навчальної дисципліни у дистанційному навчанні є дистанційний курс. Кожен курс повинен мати:

- якісне інформаційне наповнення;
- структуру навчально-методичних матеріалів;
- логіка вивчення навчального курсу;
- чіткий графік виконання студентами навчального плану;
- критерії, засоби і системи контролю та оцінювання;
- налагоджену систему взаємодії студента і викладача-тьютора.

Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

Самостійне вивчення навчального матеріалу дистанційного курсу передбачає використання навчальних матеріалів дистанційних курсів, які студенти одержують через Інтернет. Вимоги щодо самостійного вивчення навчального матеріалу конкретної дисципліни визначаються навчальною програмою дисципліни, методичними вказівками, інструкціями і завданнями, що містяться у дистанційному курсі.

Лекція, консультація, семінар проводяться зі студентами дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану. В асинхронному режимі студенти можуть отримувати конспект лекцій з текстовою та графічною інформацією або аудіовізуальний запис лекційного матеріалу. У синхронному режимі (режимі реального часу) може використовуватися текстовий чат та вебінари.

Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Результати виконання можуть бути представлені (завантажені) в СДН або надсилатися викладачу електронною поштою.

Лабораторне заняття проводиться очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях або дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій.

До інших видів навчальних занять при здійсненні навчального процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проектів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Практична підготовка студентів, які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться за окремо затвердженою навчальним закладом програмою.

Контроль знань у дистанційних курсах передбачає такі контрольні заходи:

- вхідний контроль;
- проміжний (тематичний, модульний) контроль;
- підсумковий контроль;
- самоконтроль;
- інший контроль, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни (дистанційного курсу).

Вхідний контроль проводиться перед вивченням курсу (теми) з метою визначення рівня підготовки студентів. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування навчального процесу.

Проміжний контроль проводиться для перевірки рівня підготовки студентів за визначеною темою (модулем). За результатами проміжного контролю ведеться моніторинг успішності студентів, розробляються заходи з управління навчальною мотивацією, здійснюється коригування навчального процесу.

Підсумковий контроль (семестровий контроль) забезпечує оцінку результатів навчання студентів.

Самоконтроль призначений для самооцінки студентами якості засвоєння навчального матеріалу з конкретного курсу (змістового модуля, теми). З цією метою у робочих програмах навчальних дисциплін, навчально-методичних посібниках, методичних розробках, ресурсах дистанційного курсу передбачаються питання для самоконтролю.

Усі контрольні заходи визначаються навчальним (робочим) планом і можуть здійснюватись дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференцзв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно. Основною формою дистанційних контрольних заходів є тестування із автоматизованою перевіркою результатів та тестування з перевіркою викладачем.

Результати поточного та семестрового контролю оцінюються у порядку, що визначається прийнятою в коледжі системою оцінки знань студентів. Результати семестрового контролю зберігаються в електронному вигляді та дублюються на паперових носіях.

СТРУКТУРА ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ ТА ЗМІСТ ЙОГО ОКРЕМИХ ЕЛЕМЕНТІВ

Дистанційний курс повинен відповідати вимогам галузевих стандартів щодо змісту, обсягу та рівня освітньої та професійної підготовки, діючим в коледжі регламентуючим документам щодо розробки навчально-методичних матеріалів, навчальним планам. Для уніфікації вимог до веб-ресурсу (дистанційного курсу) в коледжі визначається наявність у складі курсів наступних структурних елементів навчально-методичного та дидактичного забезпечення:

- Анотація.
- Загальна інформація про курс (вступ).
- Методичні рекомендації щодо використання веб-ресурсів курсу, послідовності виконання, особливостей контролю.
- Робоча програма.
- Підручник (навчальний посібник, конспект лекцій).
- Консультації.
- Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів.
- Практичні (семінарські, лабораторні) роботи.
- Курсові роботи та методичні рекомендації щодо їх написання та захисту.
- Тестові завдання для перевірки знань з дисципліни.
- Глосарій.
- Список рекомендованої літератури.
- Автори змістовної частини дистанційного курсу.

Замість файлів з підручниками та методичними рекомендаціями можна розташувати гіперпосилання.

Окремі елементи дистанційного курсу можуть бути не включеними до навчально-методичних матеріалів дистанційного курсу, якщо вони не передбачені навчальним планом (наприклад, курсові роботи та методичні рекомендації щодо їх написання та захисту).

Під час створення матеріалів для дистанційного навчання слід враховувати не тільки зміст, методику але і оформлення. Подання матеріалу з урахуванням психофізіологічних особливостей людини у значній мірі сприяє якості сприйняття інформації, зменшує час на засвоєння, впливає на тривалість утримання інформації в людському мозку .

Структура дистанційного курсу	Примітки
Форум курсу	обов'язково
Організаційна частина	
<ul style="list-style-type: none"> - Вступ - Мета та завдання - Алгоритм роботи з курсом - Інформація про автора(ів) - Перелік літератури до курсу 	обов'язково
Навчально-методичний комплекс дисципліни (НМКД)	обов'язково
Розділ (Модуль) 1	
Тема 1	обов'язково
- Теоретичний матеріал до теми 1	
<ul style="list-style-type: none"> - Відеолекції - Презентації - Навчальні відеоролики - Мультимедійні демонстрації - Висновки - Питання до самоперевірки 	у разі потреби
<ul style="list-style-type: none"> - Тренувальне тестування до теми 1 - Практичне завдання до теми 1 - Завдання для дискусій і обговорень <ul style="list-style-type: none"> - Завдання для спільної роботи - Лабораторні дослідження 	можливі види завдань
- Перелік літератури до теми 1	у разі потреби
Тема 2	
...	
Перелік літератури до розділу (модулю)1	у разі потреби
Розділ (Модуль) 2	

<i>Тема 3</i> <i>Тема 4</i> ...	
Розділ (Модуль) N – Індивідуальні завдання	у разі потреби
Постановка завдання Обов'язкові індивідуальні завдання Методичні вказівки до виконання	
Глосарій	обов'язково
Підсумкова контрольна робота Підсумкове тестування з дисципліни	обов'язково
Додатки (довідково-ілюстративний матеріал)	у разі потреби
Бібліографії корисної літератури за курсом	у разі потреби

1. LMS MOODLE є мультимедійною web-платформою, тому припускає розміщення документів та інших файлів будь-яких типів. Але найкращим варіантом для завантаження документів, що містять текст та графічні об'єкти (в тому числі рисунки, формули, таблиці) є використання PDF- формату, який, на відміну від інших, гарантує правильне відображення електронних документів без перекручень та пошкоджень форматування.
2. Навчально-методичне забезпечення всіх видів занять (тексти або конспекти лекцій, завдання на лабораторні та практичні заняття та ін. доцільно створювати в Microsoft Office (або аналогічному безкоштовному, наприклад, Neat Office) так саме, як для навчально-методичного комплексу дисципліни з наступним експортом в PDF- формат (Microsoft Office, Neat Office та більшість інших програмних комплексів аналогічного призначення мають для цього убудовані засоби). Наявність якісного навчально-методичного комплексу дисципліни є найкращим підґрунтям для інформаційного наповнення дистанційного курсу.
3. При необхідності, навчально-методичні матеріали для конкретного заняття можуть складатися з декількох документів (файлів) різних типів (наприклад, повний текст лекції, конспект-презентація, фото, аудіо, відеоматеріали). Але слід пам'ятати про обмеженість ресурсів хостингу (в першу чергу, дискового простору серверу). Тобто, матеріали, що збігаються у вигляді файлів великого розміру (відео та якісні фотографії необхідно конвертувати в більш компактні). На даний час встановлене обмеження 50 Мбайт на розмір файла, що завантажується в LMS MOODLE.
4. Не слід розглядати дистанційний курс навчальної дисципліни як повний аналог навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни – вони мають різне цільову аудиторію. Наприклад, категорично недоцільно викладати на⁵

дистанційний курс ККР з дисципліни, або постійно відкритий екзаменаційний тест. Також замість програм та робочої програми навчальної дисципліни достатньо витягу з робочої програми, що визначає мету, основні завдання, результати навчання, структуру дисципліни (перелік модулів та тем) та основні звітності, без надлишкових таблиць.

5. На дистанційному курсі дисципліни бажано використовувати винятково авторські матеріали. Об'єкти авторського права можуть бути використані тільки за згодою автора (або копіювання та розповсюдження яких дозволено вільною ліцензією). Взагалі, замість «запозичення» будь-яких інформаційних ресурсів з Інтернет, доцільніше використовувати посилання на їх розташування – це одночасно забезпечує дотримання авторського права та економію ресурсів хостингу.